

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNIT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT**

PhDr. Magdaléna Kmecová

Hráme sa so slovami I

Khelas pes le lavenca I

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	PhDr. Magdaléna Kmecová
Kontakt na autora UZ:	Spojená škola, Matice slovenskej 11, 080 01Prešov,
Názov:	Hráme sa so slovami I
Rok vytvorenia:	2014
Oponentský posudok vypracoval:	Mgr. Bibiána Krajníková
Preklad:	Mgr. Matej Adam

ISBN 978-80-565-1238-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Úvod

Október:	1. Čo viem o sebe
	2. Starí rodičia
	3. Jeseň
	4. Ovocné hody
November:	5. Obrázky a slová
	6. Rozprávko
	7. Domčeky
	8. Čo komu chutí
December:	9. Maľovaný príbeh
	10. Čo patrí k zime
	11. Vianoce
Január:	12. Zimná rozprávka
	13. Zvuky okolo nás
	14. Pestré želania
	15. Srnka a iné lesné zvieratká

Zoznam bibliografických odkazov

Zoznam príloh

ÚVOD

Hráme sa so slovami I je názov záujmového útvaru zameraného na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti. Je určený pre žiakov 2. - 4. ročníka ZŠ a 3. - 5. ročníka ŠZŠ v rozsahu 60 hodín.

Tento záujmový útvar obsahuje súbor úloh, v ktorých žiaci čítajú, skladajú a opisujú slová a vety doplnené a spestrené obrázkami. Prostredníctvom rozprávania, počúvania a čítania úryvkov príbehov a riekaniek sa žiaci učia rozlišovať čo je dobré a čo zlé, vyjadrujú svoje myšlienky a názory. Pri týchto činnostiach si žiaci upevňujú svoje čitateľské schopnosti. Učia sa hravou formou dopĺňať si vedomosti a obohacovať slovnú zásobu, a to aj v čase mimo vyučovania.

Cieľom činností jednotlivých stretnutí je pestovať vzťah k čítaniu a k literatúre a tiež hravou formou si obohacovať slovnú zásobu.

Každé stretnutie má svoj názov, ktorý súvisí s obsahom úloh a hier prispôbených jednotlivým ročným obdobiam, významným dňom a záujmom. Úlohy v tomto učebnom zdroji tvoria základ činnosti. V úvode vyučujúci oboznámi žiakov jednak s obsahom stretnutia a tiež rozprávaním sa žiaci získajú podrobnosti a údaje potrebné pri vypracovaní jednotlivých úloh. K jednotlivým témam žiaci vyjadrujú svoje dojmy, pocity a názory. Vyučujúci spolu so žiakmi čítajú vybrané úryvky príbehov a riekaniek, na základe ktorých doplnia v úlohách potrebné údaje.

V závere každého stretnutia sa žiaci hrajú hry inšpirované písmenami a slovami, napr. pexeso, puzzle, skladačky a stavebnice.

Žiaci majú stále k dispozícii detskú literatúru známych a obľúbených autorov a tiež detské časopisy, ktorých prezeraním a čítaním si vyplňajú čas medzi jednotlivými činnosťami.

1. Čo viem o sebe

So džanav pal peste

Žiaci sa navzájom predstavujú, rozprávajú všetko, čo o sebe vedia - svoje meno, vek, bydlisko, svoju rodinu. Vyučujúci ich usmerňuje otázkami. Na základe rozprávania žiaci dostanú úlohu:

Vyber si postavu /chlapec, dievča/, farbi ju a do okienka napíš svoje meno.

Kide tuke e postava /čhavo, čhaj/, kolorin la the andre blakica pisin tiro nav.

Moje priezvisko je

Mámrokov.

Som žiakom/žiačkouročníka.

Bývam v /Napíš mesto alebo dedinu, v ktorej bývaš./

Bývam v /Napíš, či bývaš v byte alebo v dome./

Moji rodičia sa volajú /Napíš meno mamy a meno otca./

Moji súrodenci sa volajú
/Napíš mená svojich sestier a bratov./

Miro aver nav hino.....

Hin man.....berš

Me sikhava andro.....ročnikos

Me dživav andro /pisin forov vaj gav, kaj bešes/

Me bešav andro...../pisin či bešes andro bitos vaj andro kher/

Miro dad the daj pes vičinen...../pisin dakero vaj dadeskero nav/

Miro phral the pheñ pen vičinen...../üisin pheñengero vah phralengero nav

2. Starí rodičia

Phuro dad the phuri daj

Žiaci rozprávajú s vyučujúcim o starých ľuďoch, o tom, ako sa majú správať k starším. Každý zo žiakov porozpráva o svojich starých rodičoch – ako im pomáha. Vyučujúci prečíta deťom poučný príbeh z prílohy A. Po prečítaní sa rozprávajú o danom príbehu pomocou otázok a vymýšľajú spolu názov, ktorý sa k nemu najviac hodí:

Napiš názov príbehu

Odpovedaj na otázky:

Aký bol tento príbeh - smutný alebo veselý?

Kto bol hrdinom tohto príbehu a prečo?

Páčilo sa vám správanie syna a jeho ženy k starčekovi?

Ak nie, povedzte prečo?

Phuro dad the phuri daj

O čhave vakeren le učiteľkaha pal phure manuša, pal oda sar ke lende l'ikeren paťiv. Dojekh čhavo vakerel pal peskero phuro dad the daj – sar lenge šegitinel.

Pisin príbehoskero nav

Odphen pro phučibena

Savo sas ada príbehos – pharojileskero vaj pherasuno?

Ko sas thodo jekhopreder andro ada príbehos the soske?

Pačisaľolas tuke čhaveskero the leskore romňakero vakeriben ko phuro manuš?

Kana na, phen soske.

Čo má podľa vás väčšiu hodnotu – úcta a láska alebo majetok/napr. porcelán/?

Vyber z uvedených slov/vlastností tie, ktoré sa najviac hodia k tvojej babke/dedkovi:

starostlivá/ý, usilovná/ý, prísna/prísny, chorá/chorý, veselá/veselý, nudná/nudný, láskavá/láskavý, atď. Vyber si, o kom chceš písať, môžeš dopísať aj iné vlastnosti, potom dokreslí a vyfarbí obrázok.

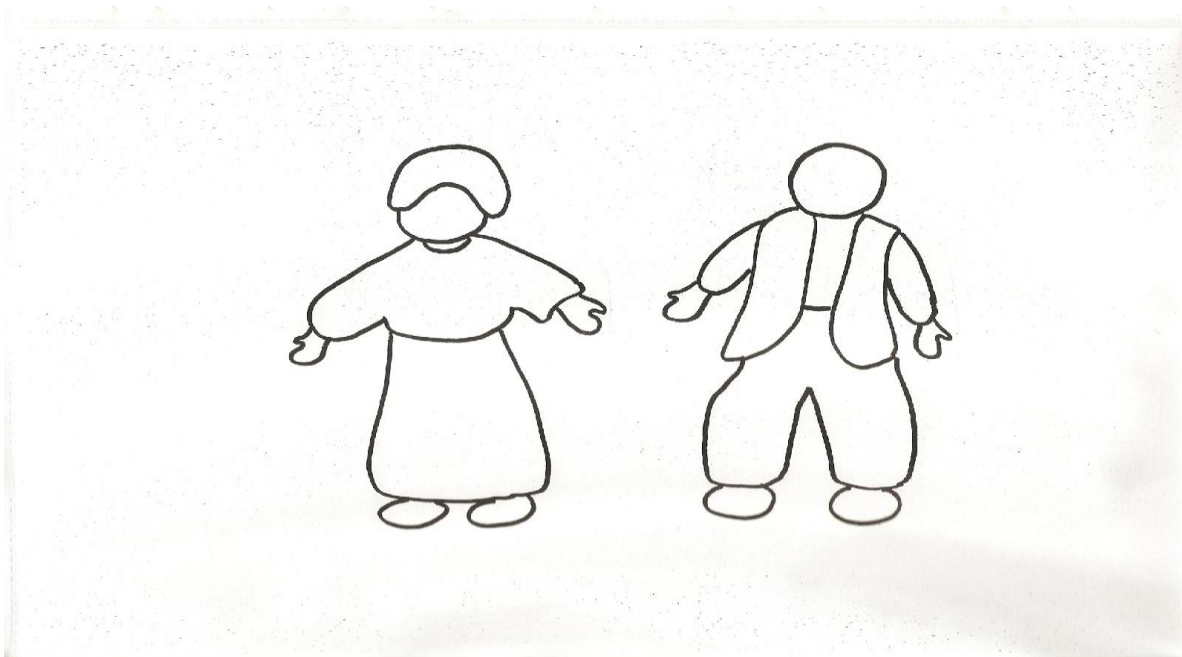
Moja babka/ Môj dedko je

So hin bareder hodnota pedal tute – paťiv the kamiben vaj majetkos / o porcelanos/?

Kide andal ala lava/vlastnosť'a ajse, so pen jekhubter thoven ke tiro phuro dad/tiri phuri daj

Starostlivo/zoralo, prisno, nasvalo, pherasuno, nudno, šukarjileskero. Kide tuke pal kaste kames te pisinel, šaj dopisines the aver vlastnosť'a, paľis dolekhav the maľin obrazkos

Miri baba/Miro papus hino.....

3. Jeseň

Jesos

Rozprávanie o jeseňi pomocou otázok a obrázkov. Nasleduje úloha na doplnenie – dopísanie správnych slov:

Pozri sa na obidva obrázky, vyber a napíš nad obrázok pomenovanie, ktoré ho najviac vystihuje: **most, cesta, stromy, potok...**

JESOS

Dikh pro soduj obrazki, kide the pisin opral obrazkos ajso nav, so les jekhfeder sikhavel: mostos, drom, stromi, leň

Prečítaj si nasledujúce vety a vyškrtni tie, ktoré sa k obrázkom nehodia:

Lístie na stromoch je pekne sfarbené. Na ceste je jeden žltý pruh. Slniečko krásne svieti. V rieke sa odrážajú stromy.

Vymaľuj si nasledujúci obrázok:

Pregen tuke ala veti the viškrtnin ola, so na il'inen ko obrazki.

O prajta pros tromi hine šukar sfarbinen. Pro drom hino jekh šargo pruhos. O khamoro šukar la labarel. Andre leň šaj dikhen o stromi. Maľin tuke ada obrazkos

OmalovankyZadarmo.sk

4. Ovocné hody

Ovocno bijav

Rozprávanie o ovoci – aké poznáme, aké ovocie rastie u nás, ktoré sa dováža. Každý zo žiakov porozpráva, aké ovocie má rád a prečo je dôležité jesť veľa ovocia. Žiaci prečítajú niekoľko veršikov o jablčku, majú zistiť, čo v nich chýba a dopísať slová, ktoré sa rýmujú:

K uvedeným veršom básničiek dopíš chýbajúce slová, tak aby sa rýmovali s predchádzajúcim slovom:/Nájdeš ich pod textom./

Ko sthode basničakere verša dopisin nava so chibaľinen avka aj pen te rimenen le palune laveha /arakheha les tel tekstos/

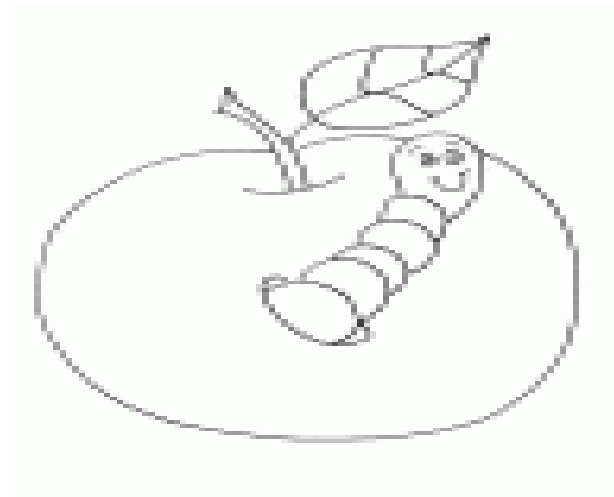
Ja som malé jablčko,
a aj chutím
Deti ma tak rady majú,
piesne o mne si
Dajte si ma každý deň,
budete mať pekný
Máme radi tieto plody,
urobíme si z nich
Veľký výber ovocia máme,
jablko však najradšej si

Chýbajúce slová: **sen, hody, sladučko, dáme, spievajú**

Vymaľuj si obrázok

Lava so chibaľinen :suno, bijav, gulores, das, giľaven

Lekhav tuke o obrazkos

Zaspievajte si pesničku o červenom jablčku.
 Zagiľaven tumenge giľori pal ľoľi phabajori.

5. Obrázky a slová

Obrázky the lava

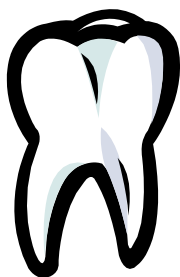
Žiaci rozprávajú svoje najzaujímavejšie zážitky a príbehy. V nasledujúcej úlohe majú k obrázkom priradiť slová:

Každý obrázok pomenuj a na čiaru napíš jeho názov/slovo:

Andro dojekh obrazkos de o nav the pro linaja pisin leskero nav/lav

.....

.....

.....

Ku každému slovu vyber také slovo, ktoré sa s ním rýmuje. Napíš ho:

LES -

DOM -

Ko dojekh lav kide ajso lav, so pes leha riminal. Pisin les:

Na každé zo slov utvor jednoduchú vetu, napr. Bolí ma zub. Kvet je oranžový, atď.
Pro dojekh lav sker jednoducho veta, avka sar. Dukhal man dand. Kvitkos hino oranžovo...

6. Rozprávko

Paramisardo

Žiaci sa rozprávajú s vyučujúcim o rozprávkach a rozprávkových knihách, ktoré môžu zároveň aj prezerať. Potom si vypočujú krátke úryvky z piatich najznámejších rozprávok. K uvedeným obrázkom priradia správne pomenovanie tých rozprávok, ktorých úryvky si vypočuli:

K uvedeným obrázkom vyber a napíš pomenovanie z ponuky pod obrázkami:

Andre ala obrazki kide the napisin nav andal podchudkeriben tel obrazki.

/O kozliatkach, O Červenej čiapočke, O perníkovej chalúpke, O veľkej repe,
O pampúšikovi/.

Pal kozliatki, Pal Ľoŕi čapkica, Pal perníkovo kheroro, Pal bari dziňa, Pal Pampušikos

Postava babky vystupuje v štyroch z uvedených rozprávok – povedz, v ktorých je ako dobrá babka a v ktorej jako zlá baba Jaga.

Koľko bolo kozliatok v rozprávke O kozliatkach?

V koľkých a ktorých rozprávkach vystupuje vlk?

Babkakeri postava bavinel andre štar paramisa – phen andre save hiňi sar lači baba the andre savi hiňi sar nalači striga.

Keci cikne kozici sas andre paramisi Pal kozliatki?

Andre keci the save paramisi hino o rukhos?

7. Domčeky

Kherora

Žiaci majú kartičky s obrázkami. Zoradujú jednotlivé obrázky do skupín podľa spoločných znakov, podľa ich využitia a potreby. Vyučujúci ich pri tom usmerňuje.

Každý z domčekov má skomolený názov. Usporiadaj písmená tak, aby si dostal/a správny názov.

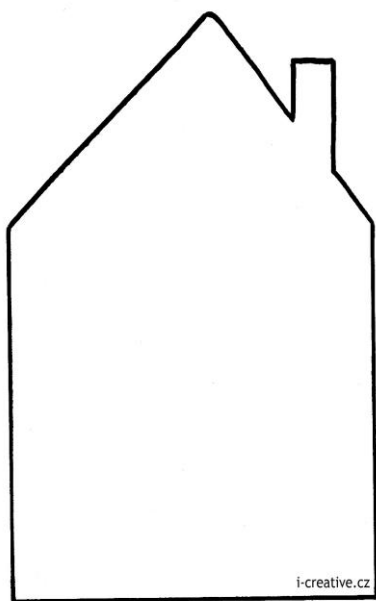
Prečítaj si slová pod domčekmi a ku každému z nich pripoj čiarou slovo, ktoré tam patrí podľa názvu domčeka.

Dojekhes kherores hin namištes pisimen nav. Sthov l'iteri avka, aj tut hin lačo nav.

Pregen tuke o lava tel kheroro the ko dojekh lendar jekhetañar la linajah o lav, so odoj il'inel le kheroreskero naveha.

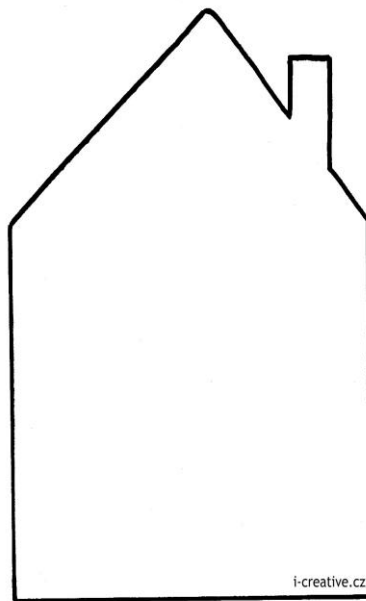
ZIVETÁRA

.....

OBČELENIE

.....

/koza, sukňa, pes, tričko, hus, mačka, krava, pyžamo, sveter, šatka, kačka, ovca, blúzka/

Obrázky domčekov si dokreslí a vymaľuj farbami podľa vlastného výberu.

/koza, rokľa, rikono, tričkos, papiň, mačka, guruvňi, pižama, svedris, kačka, daj, bakro, blúzka/

Kheroreskere obrazki peske dolekhav the ma'in le farbičkenca sar tu kames.

8. Čo komu chutí

So kaske šmakinel

Žiaci s vyučujúcim rozprávajú o jedle. Každý z nich povie, čo komu najviac chutí. Vyučujúci ich usmerňuje a poukazuje na to, čo je zdravé a čo je potrebné v strave obmedzovať. Nasleduje úloha:

Vystrihni slová v rámečkoch. Polož ich tam, kde podľa teba chýbajú a nalep ich. Ak chceš, môžeš dopísať aj iné slová./Pomáhaj si obrázkami/.

Činger o lava andro ramkici. Thov len odoj, kaj chibal'inen prekal tute the l'epin len. Kana kames, šaj dopisines the aver lava. /šegitin tuke le obrazkenca/

Moja mama má rada.....
 Môj oco má rád.....
 Môj malý brat má rád.....
 Moja sestra má rada.....
 Ja mám rád/rada.....
 Psík má rád.....
 Veverička má rada.....
 Ak chceme byť zdravý, jedzme a.....
 Miri daj rado.....
 Miro dad rado.....
 Miro cikno phral rado.....
 Miri pheň rado.....
 Me rado.....
 Rikono rado.....
 Mokuška rado.....
 Kana kamas te avel saste, chas.....

Mäso/ mas	Kávu/ kaveja	Syry/ šajtos	Zeleninu/ zelenina	Oriešky/ pendecha
Čokoládu/ čukolada	Koláče/ bokel'i	Kašu/ kaša	Ovocie/ ovoci	Kostičku/ kokaloro

9. Maľovaný príbeh

Farbimen príbehos

Rozprávanie o farbách – čo všetko môže byť farebné, aké farby poznáme, aj ich odtiene. Každý zo žiakov povie, akú farbu má rád.

Pozorne si pozri obrázok a odpovedaj na tieto otázky:

Kto je na obrázku?

Kde sa zvieratka nachádzajú?

Pomenuj všetky farby, ktoré sú na obrázku.

Vyzerajú zvieratka a veci na obrázku aj v skutočnosti v takých farbách?

Ak nie – povedz prečo.

Vymyslí názov obrázku a skús vytvoriť niekoľko viet – príbeh.

Nakoniec si nakreslí a vyfarbí podobný obrázok.

Pozornones tuke predikh o obrazkos the odphen pre ala phučibena:

Ko hino pro obrazkos?

Kaj hine o džvirora?

Vaker pal savore kolora, so hine pro obrazkos

Dičhon avka o džvirora the savoro pro obrazkos the andre skutočnost'a andre ajse kolora?

Kana na, phen soske

Gondo'in obrazkoskero nav the probin te skerele daskeci veti – príbehos

Pa'is peske lekhav the vifarbin ajso podobno obrazkos

10. Čo patrí k zime

So i'inel ko jevend

V úvode sa žiaci s vyučujúcou rozprávajú o zime. Každý z nich povie, či má rád toto ročné obdobie a čo v zime najradšej robieva. Prezerajú si pri tom knihy o zime.

Pozri si obrázky – sú očíslované od 1 do 8. Prečítaj si vety pod obrázkami a ku každej vete prirad' číslo tak, aby sa veta zhodovala s obrázkom:

Predikh tuke o obrazki, hine čislímen andal 1 dži 8. Pregon tuke veti tel obrazki the ko dojekh veta dothov o čislos avka, aj e veta i'inel le obrazkoha.

1

2

3

4

5

6

7

8

- () V lese sú zasnežené stromy.
 - () V zime sa teplo obliekame.
 - () Ujo sa lyžuje.
 - () Strechy domov sú pokryté snehom.
 - () Vtáčik sedí na konári.
 - () Snehuliak má modrý šál a farebné gombíky.
 - () Deti sa sánkujú.
 - () K zime patria Vianoce.
- Andro veš hine stromi le jiveha.
 Jevende amen tate uras
 O ujcius pes ližinel
 Khereskere strechi hine samo jiv
 O čirikloro bešel pro konaris
 Le jivutnones hin belavo šalos the farebna gombiki.
 O čhave pen sankinen
 Ko jevend i'inel Karačoňa

K uvedeným obrázkom môžeš vytvoriť svoje vlastné vety.
 Ko ala veti šaj skeres peskere veti

11. Vianoce

Karačoňa

V predvianočnej atmosfére rozprávajú žiaci s vyučujúcim o Vianociach pomocou otázok – aké sú to sviatky, čo je ich podstatou. Ako sa na tieto sviatky pripravujeme.

Žiaci sa naučia text pesničky Sviet' nám stromček jagavý:

Čhave pen sikh'on tekstos la gi'atar Švicin amenge stromkos

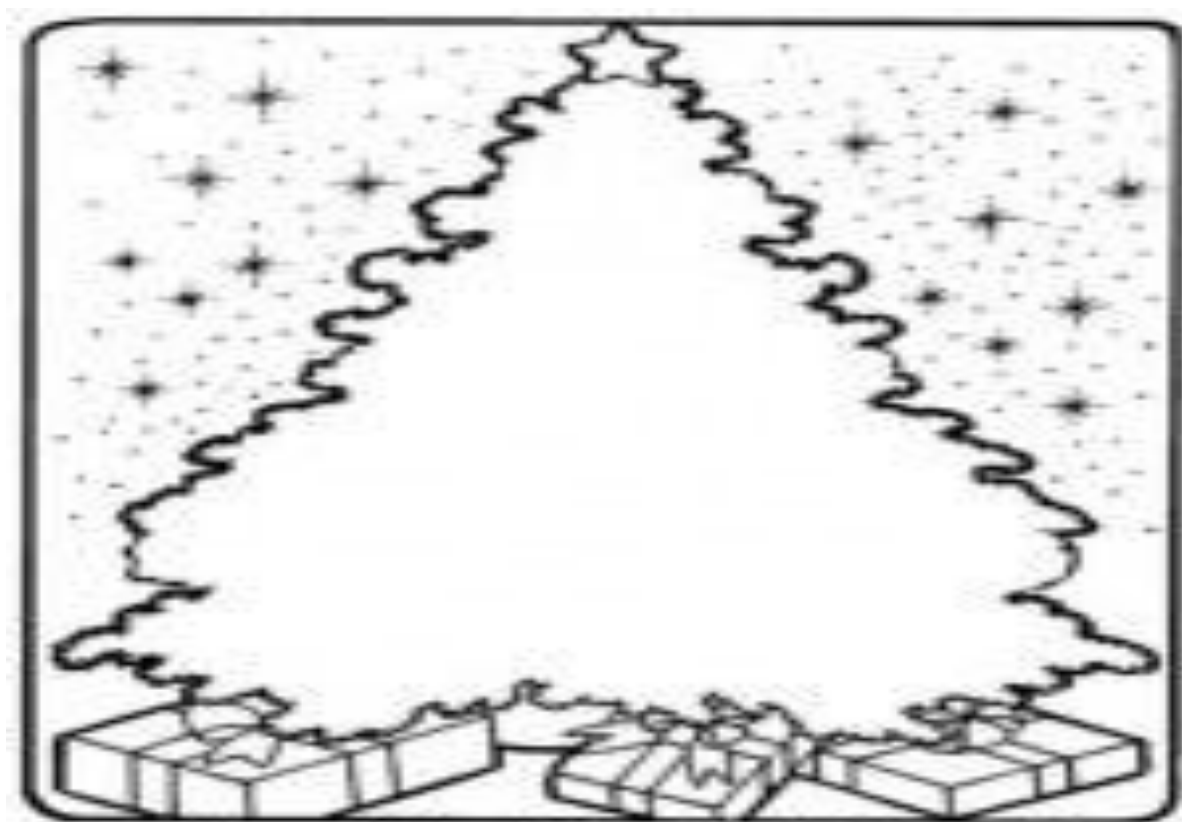
Sviet' nám stromček jagavý,
 už sme všetci zvedaví,
 či je ten darček a čo je v ňom,
 cingi, lingi, cingi, lingi, bom.
 Sviet' nám vločka veselá,
 svet sa odel do biela,

bláznivé vrabce škriepia sa s ním,
čimčarara, čimčarara, čim.
Sviet' nám, stromček bielučký,
chytíme sa za rúčky,
nech naším spevom znie celý dom,
fidli - tidli, fidli – tidli, bom.

Pesničku spievaj tak, že veršičky označené červenou farbou vyjadri pohybom, napr. cingi, lingi.. – bubnuj, čimčarara... – naznač let vtáka, fidli – tidli... – predved' hru na husle.

Vyfarbí obrázok vianočného stromčeka.

E giľi giľav avka, hoj lavora so hine fabimen lolo koloriha sikhav le pohiboha napr. cingi, lingi.. – bubňin, čimčarara... – sikhav sar lecinel o čiriklo, fidli-tidli – sikhav sar pes bašavel pro lavuta. Vifarbin obrazkos kaj hino karačoňakero stromkos

12. Zimná rozprávka

Jevenduňi paramisi

Žiaci spolu s vyučujúcim prezerajú rozprávkové knihy, v ktorých sa nachádzajú príbehy s tematikou zimy. Po vzájomnej dohode si vyberú jeden príbeh, ktorý sa páči viacerým. Vyučujúci prečíta žiakom príbeh o smutnej jedličke uvedený v prílohe B – žiaci pozorne počúvajú:

Odpovedaj na otázky:

Kedy a kde sa príbeh odohráva?

Ktorá z hračiek sa nenachádza v príbehu?/**robot, lego, džíp, rozkladacie auto, autodráha, a drevený vláčik/**

Prečo bola jedlička smutná?

Vymyslí chlapčekovi z príbehu meno a povedz, aký bol – aké mal vlastnosti: /dobrý alebo zlý, starostlivý alebo ľahostajný/?

Dokončí príbeh - Vyber si jednu z nasledujúcich viet: **Po niekoľkých dňoch prišli a videli, že jedlička sa opäť usmieva, lebo jej narástli aj nové korene. Po niekoľkých dňoch prišli a videli, že jedlička zahynula, ihličie mala celé vyschnuté.**

Dokreslí a vymaľuj smutnú a veselú jedličku.

Odphen pro phučibena:

Kana the kaj džal príbehos?

Savi hračka nane andro príbehos /robotos, džipos, rozthodo motoris, autodraha, kaštuňi mašina/

Soske sas e jedlička pharojileskeri?

Gondoľine le čhavoreske andal príbehos nav the phen savo sas – save vlastnosť a les sas /lačo vaj nalačo, starostlivo vaj šilalejileskero

Dokončin o príbehos – Kide tuke avri jekh andal ala veti: Pal vajkeci d'ivesa avle the dikhle, hoj e jedlička pes pale asal, vašoda hoj lake barile neve koreni. Pal vajkeci d'ivesa avle the dikhle, hoj e jedlička imar na dživel, o ihličie la sas šuke.

Dolekhav the vifarbin pharojileskeri the pherasuňi jedlička.

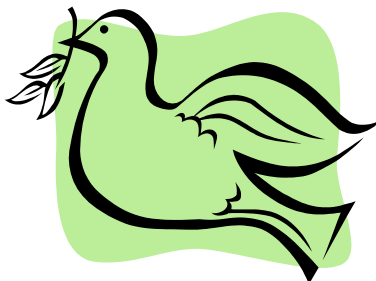
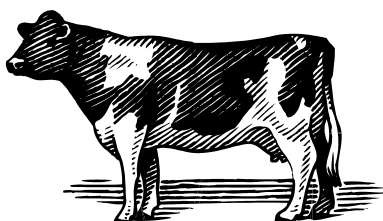
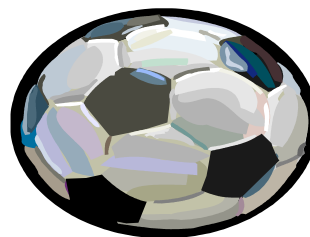
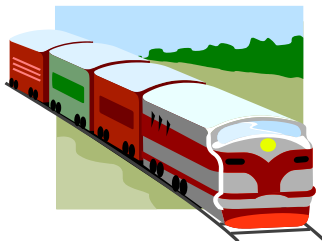
13. Zvuky okolo nás

Hangi khatar amende

Rozprávame sa o zvukoch – kto, čo aké zvuky vydáva. Každý zo žiakov rozpráva o tom, aké zvuky má alebo nemá rád. Žiaci sa rozdelia do dvojíc – jeden z nich napodobní zvuk nejakého zvieraťa alebo predmetu, druhý háda, čo je to.

K uvedeným obrázkom priradiť správny zvuk.

Ko obrazki prithov čačikano hangos

/BIM BAM-BOM, HOP-HOP, TÚ-TÚ-TÚ, KLOP-KLOP, CINK-CINK, ŠI-ŠI-ŠI, BÉÉ, VRKÚ, BÚÚ/.

14. Pestré želania

Vajsave kam'aripena

Žiaci s vyučujúcim rozprávajú o svojich túžbach a želaniach. Ľudia si zvyknú dávať rôzne predsavzatia, napr. na Silvestra do nového roka. No túžby a želania má každý z nás bez ohľadu na to, aké je obdobie alebo sviatok. Každý žiak dostane priestor na to, aby povedal, čo si najviac želá. V nasledujúcej úlohe budú žiaci do nedokončených viet dopisovať nielen svoje želania ale aj želania pre svojich najbližších.

Vyber z ponúkaných možností a dopiš želanie: /kide avri andal možnosťi the dopisin vinšišagos:

Každý človek na svete najviac túži mať

Moja mamka si želá

Môj ocko si želá

Moja sestra si želá

Môj brat si želá

Môj kamarát/kamarátka si želá

Svet si želá

Dojekh manuš pre luma kamel te jel.....

Miri daj kamel.....

Miro dad kamel.....

Miri pheň kamel.....

Miro phral kamel.....

Miro kamaratos/kamaratka kamel.....

E luma kamel.....

Nakreslí si obrázok – svoje želanie.

Lekhav peske o obrazkos – peskero vinšišagos

15. Srnka a iné lesné zvieratká

E srnka the aver vešune džvirici

Vyučujúci so žiakmi rozprávajú o lesných zvieratkách, o tom, ako ťažko prežívajú zimu, ako im ľudia môžu pomôcť. Deti rozprávajú svoje zážitky z tejto oblasti. V nasledujúcej úlohe si žiaci prečítajú riekanku o srnke. Z textu majú zistiť, čo srnku trápi.

Prečítaj si básničku a povedz, čo srnku trápi.

Pregen tuke e basnička the phen so la srnka trapinel.

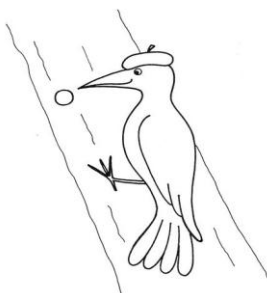
Srnka

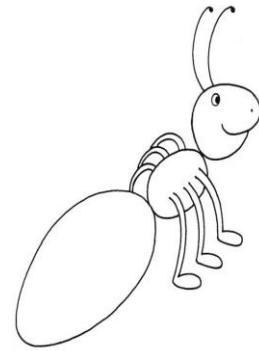
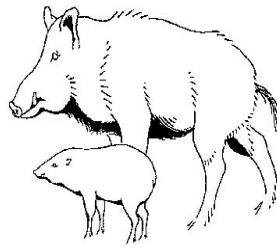
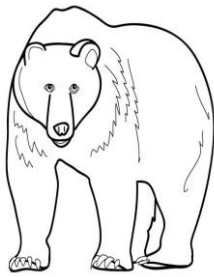
Potôčik si ešte žblnká,
pije z neho smädná srnka.
Potom, keď už sa osvieži,
lesom ona rýchlo beží.
Beží, ale hladná iste,
prosí deti, vás, či by ste,
nepriniesli trochu sena.
To je prosba každodenná.

Vyhľadaj na obrázkoch srnku, daj ju do červeného rámčeka a vymaľuj ju. Pomenuj ostatné zvieratká na obrázkoch a môžeš ich tiež vymaľovať.

Rode pro obrazki la srnka, de la andro lolo ramkocis the vifarbin la. Da nav aver džviricen so hine pro obrazki the šaj len vimaľines.

Lásku - kamiben
Šťastie – bacht
Zdravie - sast'ipen
Bohatstvo - barva'ipen
pekné šaty – šukar renti
dobré vysvedčenie – lačho visvedčenie
Mier - smirom
Knihu - knižka
novú hračku – nevi hračka
Peniaze - love

ZÁVER

Literatúra významne obohacuje každého človeka, ktorý si k nej nájde vzťah. Prostredníctvom literatúry získavame množstvo informácií a poznatkov potrebných pre náš každodenný život a pre náš duševný rast. Je potrebné už od malička formovať u detí vzťah k literatúre, ku knihám a časopisom.

Krúžok čitateľskej gramotnosti má napomáhať k tomu, aby si žiaci hravou formou obohacovali svoju slovnú zásobu, dopĺňali a upevňovali si poznatky získané na vyučovacích hodinách. Prostredníctvom počúvania a čítania úryvkov a riekaniiek sa u žiakov formuje ich umelecké cítenie, čo vedie k zlepšeniu ich správania.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

<https://www.google.sk/url?q=http://www.omalovanky-zadarmo.sk>
<http://www.i-creative.cz/2011/10/13/les-lesni-omalovanky/>
www.omalovanky.sk/detske-omalovanky/online-omalovanky
<https://www.google.sk/url?q=http://misie.sk/index>
www.modrykonik.sk/.../rozpravka-o-smutnej-jedlicke-evicke-basnicka-2/
www.moje-pravdy.cz/z-jinych...priebeh/1445-drevena-miska

PRÍLOHY

Príloha A

Bol raz jeden starček, ktorý bol už veľmi starý, zle videl, dobre nepočul a ani zuby už žiadne nemal. Keď jedol, jedlo mu padalo z úst na zem. Jeho syn a nevesta ho preto nepozývali ku stolu, kde jedávali oni sami. Jedlo mu nosili za kachle, kde sedával stále v kúte kuchyne.

Jedného dňa, keď mu doniesla nevesta na tanieri polievku, starčekovi tanier vypadol z rúk a rozbil sa. Nevesta naňho začala kričať, že im v dome všetko poničí, riad porozbíja, že mu odteraz budú dávať jedlo do drevenej misky. Starček iba smutno sedel, pozrel na svojho syna a ťažko vzdychol, utrel si slzy, ale nepovedal nič.

O niekoľko dní neskôr sedel starčekov syn aj s manželkou v jedálni a rozprávali sa spolu a pozerali, ako sa ich synček hrá a vyrezáva čosi krásne z dreva,... Obaja manželia boli šťastní, akého múdreho majú synčeka,...

Zrazu sa ho ocko spýta: "Synček náš a čo to má byť - to čo tvoríš svojimi rúčkami z toho dreva?" A synček pohotovo a múdro odpovedal: "To bude drevená miska, otecko, do tej vám budem dávať jedlo až budete starí ako náš starký."

Syn s nevestou sa pozreli na seba a rozplakali sa,... Až teraz pochopili, ako strašne ťažko zranili starkého a hanbili sa za to. Od tej doby starček už sedával s nimi za stolom a nikomu nevadilo, že povylieva polievku aj po sebe. Až malé dieťa im muselo obom otvoriť oči.

/upravený text/

Sas jekh phuro manuš, so sas igen phuro, namištes dikhelas, mišten na šunelas, the aňi o danda les na sas. Kana chalas, o chaben leske pereles vuštendar pro phuv. Leskero čhavo the bori les na vičinenas ko skamind, kaj chanas čaj on duj korkore. O chaben leske hordinenas paš o bov, kaj furt bešelas andro kuchňakero kutos. Jekh d'iveste, kana leske e bori and'a zumin andro tañiris, o tañiris phureske manušeske peľa pro phuv the phad'iľa. E bori pre leste rakinelas, hoj lenge andro kher savoro mosarela, o grati phagerel, the akanakes leske dena chaben andro kaštuno čaro. Phuro manuš ča pharojileskero bešelas, zadikhľa pro peskero čhavo, chosľa peske o apsa, al'e nič na phend'a.

Pal vajkeci d'ivesa nasig, bešelas čhavo le peskera romňaha andre jedalňa the vakerenas jekhetanes the dikhenas pre peskero čhavo sar pes bavinel the čhingerkerel vareso le kaštestar. Soduž džene - očhavo the leskeri romňi sas bachtale, savo god'aver čhavo len hin.

O dad pes phuč'la le čhastar „Čhavoro amaro, so oda keres, so keres le peskere vastenca le kašteha?“ The o čhavo sig the god'aver odphend'a: „Oda ela kaštuno čaro, mro dadoro, andro savo tuke davkerava o chaben, kana aveha ajso phuro sar amaro papus“.

O čhavo pes la romňaha pre peste zadikhle the rovenas. Mi akanakes achal'ile, sar phares kerde bibacht le papus the ladžanas pen vaš oda. Akorestar o papus imar bešelas paš lende paš o skamind, the ňikasko na vadinelas, hoj rozčhivkerel zumin. Mi avka hoj cikno čhavo lenge phundrad'a o jakha.

Príloha B

Krátka rozprávka o smutnej jedličke Evičke

Keď padal krásny biely sneh a vločky ťukali na okienko domčeka, v ktorom býval malý chlapec, vtedy sa to udialo. Bol Štedrý deň - Vianoce. Prišiel Ježiško, ktorý doniesol darčeky a veľkú jedličku. Na nej viseli vianočné gule, salónky, ozdoby a žiarivé svetielka. Na vrchole sa vznášal červený špic alebo to bola hviezdica?

Chlapec rýchlo bežal do obývačky. Veľmi sa tešil z darčiekov, ktoré boli poukladané pod stromčekom. Boli medzi nimi: džíp, lego, robot, rozkladacie auto - transformers, veľká autodráha, dlhá ako svet a všelijaké super darčeky. Tak sa z nich radoval, že až neskôr si všimol aké má jedlička ovisnuté konáre a je voľajaká smutná.

"Jedlička, čo sa ti stalo?" spýtal sa jej.

"Vieš, som smutná z toho, že keď skončia Vianoce vy ma vyhodíte do smetného koša," skleslo odpovedala a rozplakala sa.

Prišlo mu ľúto jedličky Evičky a napadlo mu, že sa spýta rodičov či by si ju mohli nechať aj na budúci rok. A tak aj spravil. Lenže rodičia mu so smutným hlasom povedali zlú správu.

"Veď ona aj tak vyschne a nebude už na nič dobrá, len do koša." Stále sa vyhovárali. Synček sa, ale nevzdal a hútal ako by mohol jedličke pomôcť. Napadla ho skvelá vec, ktorú neskôr povedal rodičom a im sa jeho nápad zapáčil. Po Vianociach zobrali jedličku do lesa. Znovu ju zasadili do zeme a poriadne zaliali.

/upravený text/

Charňi paramisi pal pharojileskeri jedlička Evička.

Kana perelas šukar parno jiv the vločki ťukinenas pro blačkici andro kher, kaj bešelas cikno čhavoro, oda akor pes achi'la. Sas Karačoňa. Av'la o Ježiškus, so and'a o darunki the bari jedlička. Pre late figinenas bare gul'i, salonki, šukaribena the vudutora. Jekhopreder sas ajso špicos, vaj čercheňori?

O čhavo sig denašelas andre obivačka. But radisa'olas le darunkendar, so sas thode telal stromikos. Maškar lende sas o džipos, lego, robotos, rozthodo motoris – transformers, bari autodraha gind'ard'i sar luma the vajsave aver darunki. Avka pes radisa'olas, hoj peske až nasig všimňindža, savi hiňi e jedlička pharojileskeri the hin la perde konara.

„Jedličko, so pes tuke achi'las? – phuč'la latar

„Džanes, vašoda man dukhal jilo, bo sar skončinela e Karačoňa the tumen man čhivena andro kontajneris.“ – smutnosne phend'a the rovelas.

Sas leske phares vaš jedlička Evička the pe'la leske pre god'i te phučel pes dadestar the datar, či bi peske jedlička na mukenas the pro aver berš. The avka kerd'a. No o dad the e daj leske phende nalači sprava. „Sem joj the prekal oleste šuťola the na ela pro nič lači, ča andro kontajneris.“ Ča pes rozvakerkenas. O čhavoro pes al'e na diňas the gondol'inelas, sar lake te

šegitinel. Peŕa leske pre god'i lačo napados. Phend'a les dadeske the la dake the meg lende
pes oda napados zapačind'a. Pal Karačoňa ile la jedlička andro veš. Thode la andre phuv the
začhorde but paňeha.